

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології та педагогіки
Кафедра загальної психології та психодіагностики
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра практичної психології та психотерапії

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 5

Рівне - 2012

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2012. – 100 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ;

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ

Литвиненко С.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Безлюдна В.І. - кандидат педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Корчакова Н.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Рудь Г.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Созонок О.С. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 10 від 25 травня 2012 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Зміст

Вступ	5
Романюк В. Інформаційний стрес та проблеми психічного здоров'я особистості	6
Бучко В. Вплив емоцій на когнітивну сферу особистості.....	8
Бабасва Р. Особистість та аутоагресивні форми поведінки.....	9
Бельська І. Теоретичні аспекти вивчення гендерної ідентифікації підлітків.....	12
Білик І. Формування моральної свідомості важковиховуваної дитини в умовах сімейного виховання.....	14
Богдюк М. Роль інтернету у психологічному розвитку студентів	17
Вовкодавець А. Профілактика самогубств у підлітковому віці.....	18
Вознюк А. Теоретико-методологічні засади вивчення емоційного вигорання педагога.....	20
Вознюк І. Дослідження соматогенних психічних розладів при онкологічній патології.....	22
Вознюк Ю. Особистіне самоствердження у юнацькому віці	25
Демянюк О. Вікові особливості становлення індивідуальних уявлень про світ.....	27
Дзюба О. Вплив навчальної успішності на самооцінку підлітка	29
Єремєєва Л. Інтернет-залежність: хвороба чи норма?	31
Зінчук Р. Вплив індивідуально-стильових характеристик на професійне самовизначення старшокласників.....	32
Загоруй М. Взаємозв'язок темпераменту та соціометричного статусу у студентській групі	34
Захарчук О. Психологія життя як парадигма життєтворчості	36
Кукла С. Психологічні складові структури професійного самовизначення старшокласників.....	38
Лук'янчук Г. Емпатія як одна із важливих професійних рис психолога.....	40
Луцик Г. Психологічний аналіз злочинності неповнолітніх.....	42
Мазурець В. Конфліктні форми поведінки як психологічний феномен.....	44
Марчук В. Психологічний аналіз формування життєвої перспективи в юнацькому віці	46
Медведчук О. Порівняльний аналіз девіантної поведінки підлітків, що проживають у сільській та міській місцевостях.....	48
Мельникович Є. Кризовий ринок праці як об'єкт науково-психологічного дослідження	50
Мороз Т. Вікові аспекти динаміки розвитку креативності.....	52

Актуальні питання психологічної науки

Музика М. Психологічний аналіз духовних цінностей студентської молоді.....	55
Нестерук Л. Зв'язки між статусними характеристиками та схильністю до узалежнень у підлітковому віці	58
Омельчук Л. Батьківський авторитет як основа психологічного впливу батьків	60
Остаповець Ю. Спілкування як форма соціалізації особистості.....	63
Палагнюк В. Концептуальна модель професійної адаптації викладача-початківця педагогічного ВНЗ	65
Петренко С. Технологія використання АІС у навчальному процесі	66
Редько О. Проблема розвитку соціальної креативності студентів ..	68
Родзяк М. Переживання емоційних станів вагітними жінками	69
Соботюк І. Вивчення причин виникнення конфліктів у підлітковому віці.....	71
Сорокіна Т. Вікова динаміка ставлення жінок до своєї зовнішності.....	73
Столярчук М. Патерни взаємодії в батьківській родині як чинник формування уявлень про подружнє життя	77
Суходол А. Особливості феномену агресії як девіантної форми поведінки особистості.....	78
Талайчук Т. Психологічний вплив реклами на свідомість споживачів	80
Тищенко І. Феномен болю у клінічній психології	83
Усик В. Психологічна підтримка жінки під час пологів	86
Цюлюпа М. Психологічні особливості ціннісно-сислової сфери вагітних	88
Юзюк А. Теоретичний аналіз проблеми ризику та ризикової поведінки особистості	90
Яблонська М. Роль сучасної телереклами у формуванні особистості учнів початкової школи	93
Ямницький О. Особливості формування гендерних схем у процесі статево-рольової соціалізації дітей.....	96
Окач Л. До проблеми цінностей та ціннісних орієнтацій	98

6. Хананашвили М. М. Информационные неврозы. – Л.: Медицина. 1978. – 143 с.
7. Чайченко Г.М. Фізіологія вищої нервової діяльності. – К.: Либідь, 1993. – 218 с.

УДК 159.9

**ВПЛИВ ЕМОЦІЙ НА КОГНІТИВНУ СФЕРУ
ОСОБИСТОСТІ**

**Бучко Василь, кандидат психологічних наук, ст. викладач
РДГУ**

У психологічних джерелах представлено достатньо фактів, які доказують вплив емоційного стану особистості на когнітивні процеси і значною мірою пояснюють нерозривність емоційної та когнітивної сфер. Наприклад, ґрунтовно досліджувався вплив тривожності на когнітивні процеси, і отримані результати свідчать про звуження поля уваги людей, які знаходяться в стані тривоги (вони концентрують свою увагу на тому, чого бояться і що є важливим для їх добробуту, інша інформація значною мірою ігнорується) [1, с. 335].

Будучи в стані переживання тої чи іншої емоції, когнітивна система людини діє в певному модусі, аналізує та синтезує перш за все ту інформацію, яка є найважливішою в цей момент. Згідно з експериментами А. А. Смирнова респонденти запам'ятовували ті події, які були для них емоційно забарвлені [2, с. 236]. Таким чином, згідно із сучасними уявленнями, головним аспектом події, яка викликає емоційну реакцію, є її відповідність чи невідповідність цілям особистості. Емоційний стан впливає на те, яка інформація запам'ятовується більш успішно, а саме та, котра пов'язана з емоційним станом особи [3, с. 135].

Учасники конфлікту більше уваги звертають на негативно забарвлену інформацію та краще її запам'ятовують. В свою чергу, запам'ятовування негативної інформації сприяє подальшій її обробці та підтриманню негативного емоційного стану.

Вплив емоцій на когнітивну сферу ґрунтовно досліджувала Е. Айзен. Вона викликала у досліджуваних виключно позитивні емоційні стани. У ході досліджень показано, що учасники експерименту в позитивному настрої дають оригінальні вербальні асоціації, покращують вирішення творчих задач [4, с. 1127].

Дослідження Г. Саймона доводять вплив емоцій на протікання низки когнітивних процесів та роль емоцій як необхідного елемента когнітивного функціонування. Згідно з висновками вченого, емоції не

є рудиментом людини, а навпаки, необхідні для функціонування будь-якої істоти, наділеної інтелектом. На його думку, необхідність емоцій виникає тоді, коли в системі наявні декілька мотивів, які знаходяться між собою в складній взаємодії. У такому випадку емоції виконують функцію регулювання діяльності, перериваючи дії, переключаючи увагу з однієї дії на іншу [5, с. 32]. Включення фактора контролю за поведінкою зменшує вплив емоційних чинників, а це, в свою чергу, впливає на інтелектуальну продуктивність.

Емоції здатні впливати на інтрапсихічні оціночні механізми і, таким чином, викликати, підсилювати, послаблювати чи усувати когнітивний дисонанс. А саме: дисонанс у результаті ухвалення рішення; дисонанс у результаті змушеної дії; дисонанс у результаті незгоди з переконаннями групи; дисонанс у результаті несподіваних наслідків дії.

В межах даного повідомлення неможливо повністю розкрити механізми впливу емоцій на когнітивну сферу особистості та навести достатньо прикладів. Однак вищезазначені факти демонструють актуальність даної теми та значущість її розуміння і використання у практичній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Когнитивная психология. Учебник для вузов / Под ред. В.Н. Дружинина, Д.В. Ушакова – М. : ПЕРСЭ, 2002 - 480 с.
2. Смирнов А. А. Психология запоминания. М. : АПН РСФСР, 1948. – 327 с.
3. Bower G. H. Mood and memory // American Psychologist. 1981. Vol. 36. – P. 129-148.
4. Isen A. M., Daubman K. A., Nowicki G. P. Positive affect facilitates creative problem solving // Journal of Personality and Social Psychology. 1987. Vol. 52. P. 1122 - 1131.
5. Simon H. A. Motivational and emotional controls of cognition // Psychological Review. 1967. Vol. 74. P. 29-39.

УДК 159.923:[316.613.434:159.9.019.4]

ОСОБИСТІТЬ ТА АУТОАГРЕСИВНІ ФОРМИ ПОВЕДІНКИ

Бабасва Радіфа студентка РДГУ

Керівник: Романюк В.Л., кандидат біологічних наук, доцент

Останнім часом масового характеру набувають прояви несуйцидальної аутоагресивної поведінки, коли людина не ставить собі за мету покінчити життя самогубством, але її поведінка спрямована на